

griber jeg, at han har udelukket det, skøndt ikke, at han har udelukket alt Andet end de to enkelte Ting, som han nævnte, og, naar man har hørt Noget om, hvorledes Ministeriet forsvarer denne Forholdsregel, saa kunde man jo let komme til den Tanke: ja, de maae dog formelt have Grundloven aldeles paa deres Side, saa at, om de ikke dermed ere forsvarede, saalidet som de vilde være forsvarede, fordi vi udøvede en af de Rettigheder, som Grundloven giver os, men udøvede den under saadanne Omstændigheder, som være aldeles urigtige. Men nu troer jeg, at Ministrene vistnok ogsaa i den Henseende have Uret. Ja, det er nok saa, at den Paragraph i Grundloven — nemlig § 22 —, som bestemmer, at Kongen kan affedige de af ham ansatte Embedsmænd, ikke gjør Forskel uden med Hensyn til Dommerne, som bestemt undtages, og det er altsaa, kan man sige, en almindelig Rettighed, som derved gives Ministeriet paa Kongens Begne til at affedige Embedsmænd, naar det behager dem. Det var heller ingenlunde saaledes, at man jo paa den grundlovgivende Rigsdag fandt, at der kunde være meget farligt derved; og at der vel kunde behøves en bestemt Indskrænkning eller nærmere Forklaring, og blandt dem, der paa stode dette, var ikke alene jeg, men jeg havde i den Henseende den Ære at være enig med den nuværende Premierminister, og den Modstand, som fandtes, gjorde dog, at der indstod adskillige Lempninger i Grundloven, som jeg dog virkelig troer have gjort saa meget, at i det Ringeste de Affættelser af Embedsmænd, som Ministeriet har foretaget, ere lovstridige. Der er nemlig først i samme Aandedræt, som det er sagt, at Kongen kan affedige de af ham ansatte Embedsmænd, lagt til, at disses Pension fastsættes i Overensstemmelse med Pensionsloven, og heraf mener jeg altsaa, det følger, at, dersom der gives Embedsmænd, der ikke kunne pensioneres efter Pensionsloven, saa kan heller ikke deres Affættelse uden Lov og Dom hjemles ved denne Paragraph i Grundloven. Saavidt jeg veed, er det nu den hele Geistlighed, der er undtagen fra Pensionsloven, og, er det saa, er der jo dog en geistlig Embedsmænd, som er bleven affediget, og, der

som Ministeriet har tillagt ham Pension efter Pensionsloven, saa er det jo Noget, som Rigsdagen ikke alene kan, men som den vel ogsaa maa gjøre Indvending imod. Da det dernæst kom stærkt paa Tale, at det dog var alfor urimeligt at udstrække denne Affættelsesret til Alt, hvad der i Danmark kaldes Embedsmænd, som her er et saa vidtløftigt Begreb, at det endog indbefatter Sagsførere, uagtet de hverken have Løn eller noget Andet, men kun Tilsludelse til, ligesom en Håndværksmand kunde have det, at udøve deres Næringsvei, og som dog maatte komme ind under Alt, hvad der i Almindelighed bestemmes om Embedsmænd, tilligemed Læger, Præster og alle Videnskabsmænd, der ere ansatte i Noget, der kaldes Embede eller Statsstjeneste, da det foltes, at det var urimeligt at udstrække Paragraphen til alle disse, saa fik man den Slutning paa den samme § 22, at „Undtagelser for visse Classer af Embedsmænd, foruden den i § 78 fastsatte“ — nemlig „Dommere“ — bestemmes ved Lov. Der er altsaa udtalt det Princip, at der er visse Classer af Embedsmænd, der skulle undtages fra den Vilkaarlighed, under hvilken alle Embedsmænd synes lagte ved den forrige Bestemmelse; det er ikke sagt, at det kan bestemmes ved Lov, men der staaer „bestemmes ved Lov“, og jeg troer altsaa derfor, at Ministrene ikke vilde have været i deres Ret til at anvende Bestemmelsen paa nogen saadan Klasse af Embedsmænd, som, naar der skal ske Undtagelser, vist maa blive undtagen ved Loven. Men, om det nu ikke skulde findes at være tilstrækkeligt til at gjøre Affættelserne ulovlige, saa mener jeg, at, hvad der staaer i Grundlovens § 61 maa staae Hovedet paa Sømmet, efter som alle de Embedsmænd, der bleve affedigede, vare Rigsdagsmænd. I denne Paragraph hedder det nemlig, at for sine Uttringer paa Rigsdagen kan intet af dens Medlemmer uden Thingets Samtykke drages til Ansvar uden for samme. Hvis det nu er saa, som jeg ikke troer Ministrene have fortiet og langt mindre benægtet, at de ærede Rigsdagsmænd ere blevene affedigede fra deres Embeder for deres Udsærd paa Rigsdagen, saa mener jeg, Sagen vil være soleklar.